

LITERATUUR • MAURICE HOOGENDOORN

Gewoon doorgaan vindt Eggers al heel wat

En alwéér een nieuw boek. De Amerikaanse schrijver Dave Eggers weet er wel voor te zorgen dat je hem niet vergeet. Bijna elk jaar komt hij met iets nieuws. En vaak is het nog spraakmakend ook. *Wat is de Wat*, *Zeitoun*, *De cirkel*: de sociaal geëngageerde auteur slaagt er telkens weer in een snaar te raken met zijn verhalen. Daarnaast zijn Eggers' boeken geregeld ook boeiende experimenten. Zijn vorige roman bijvoorbeeld, *Uw Vadersen, Waar Zijn Zij? En de Profeten, Leven Zij voor Eeuwig?*, bestaat uit zowat alleen maar dialogen. Eggers' nieuwste roman draagt een prozaïscher titel: *Helden van de grens*. Die grens is een verwijzing naar Alas-

ka, de onherbergzame Amerikaanse staat die ook wel The Last Frontier wordt genoemd. De auteur laat zijn drie hoofdpersonen er in een krakemikkige camper naartoe reizen: Josie met haar jonge kinderen Paul en Ana.

Josie worstelt met haar verleden. Een patiënte die haar aanklaagde waardoor ze zich gedwongen zag haar tandartspraktijk te verkopen. Een jongen die haar nabij stond en is omgekomen in Afghanistan. En ten slotte is ze op de vlucht voor haar ex-man, Carl. Niet dat die zo gevaarlijk is, maar ze wil niet dat hij de kinderen opeist. 'Een man zonder ruggegraat en met zwakke darmen', omschrijft Eggers hem.

Helden van de grens is een voor Eggers verrassend traditionele roman. Een *road novel*, vrijwel chronologisch verteld. De auteur toont zich ook minder sociaal geëngageerd, of beter gezegd: hij uit zijn maatschappijkritiek subtieler.

De helden, dat zijn de mensen op drift, zoals Josie, die erin slagen door te gaan, ondanks alle tegenslagen. En dat vereist moed, gewoon maar verdergaan. Of, in de woorden van Eggers: Misschien is moed wel niet meer dan een vorm van verdergaan. Maar de echte helden van dit verhaal zijn de kinderen. Ana, een kleine anarchist die een groot talent heeft om alles wat ze in handen krijgt kapot te maken. Gelukkig wordt ze bijgestaan

door haar broer Paul, een oude, wijze ziel in een jong lichaam. Zij geven *Helden van de grens* schwing en bezorgen de lezer geregeld een glimlach op het gezicht. Ik zie nu al uit naar de verfilming.

- + spannend, grappig, ontroerend
- + verrassend traditioneel voor Eggers, maar daarom niet minder goed

Helden van de grens
DAVE EGGERS. UITG. LEBOWSKI, AMSTERDAM 2016. 365 BLZ. € 22,50.

LITERATUUR • ALBERT HELLER

Lijvig boek dat toch niet af is

Ruim duizend pagina's telt het en toch is het verhaal niet af. Het is een rare gewaarwording dat het monumentale boek waar de Franse schrijver Roger Martin du Gard meer dan vijftien jaar aan werkte, nooit de vorm zal krijgen die hij bedoeld heeft. Voordat hij er definitief richting aan kon geven, stierf de Franse Nobelprijswinnaar. Wat achterbleef, waren honderden pagina's vol hoofdstukken, verhaallijnen en karakterschetsen. Met enige moeite en in verschillende pogingen hebben zijn nabestaanden uiteindelijk besloten het boek toch uit te brengen. Het resultaat is een uitvoerige beschrijving van het leven van luitenant-kolonel de Maumort.

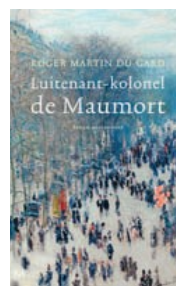
Wie door die naam denkt een levendige verhandeling te krijgen van een leven in het leger komt bedrogen uit. Driekwart van het boek verhaalt over de jeugd van De Maumort. De lastige relatie met zijn vader, zijn eenzaamheid op het landgoed, gedetailleerde beschrijvingen van eerste ontmoetingen met neven, nichten, ooms en tantes.

Het verhaal is opgebouwd in de vorm van memoires, terugblikkend vanuit de ik-vorm. Vol met mijmeringen, overpeinzingen, conclusies over het eigen leven en over het karakter van een ander. De man die in 1958 overleed, schiep een tijdloos beeld van de man die volwassen wordt. Het is een verhaal dat ook tientallen jaren later

nog geschreven had kunnen worden. Want de aard van de mensen die Roger Martin du Gard op veel manieren schetst, die is niet veranderd. Martin du Gard is een man van details. Van uiteenzettingen zonder beperkingen over de werking van de menselijke geest. Verhandelingen vol eerlijke observaties en herinneringen. En dat alles in een traag boek voor lange zomeravonden. Een boek voor liefhebbers van rijke taal, fijnproevers van de literatuur. Maar ook die laatste merken dat het boek onaf is. Dat het interessant is dat achterin het zwartboek van de schrijver is opgenomen, vol karaktertrekken van de hoofdpersoon, maar dat het boek uiteindelijk een af einde

verdiende. Het is literatuur waarbij net dat stukje spanning mist.

- + volop leesplezier voor lange avonden
- + legt menselijke ziel fijntjes bloot
- niet afgemaakt einde is een gemis

Luitenant-kolonel de Maumort
ROGER MARTIN DU GARD. UITG. MEULENHOF, AMSTERDAM 2016. 1080 BLZ. € 39,99

LITERATUUR • JOHAN BAKKER

Drie rivieren, drie kolkende verhalen

Rivieren bevat drie novellen die elkaar op een prachtige manier aanvullen. Je kunt ze prima los van elkaar lezen, maar dat ze zo goed bij elkaar passen is de kers op de literaire taart. En om nog maar even bij deze metafoor te blijven: de verhalen zijn om te smullen.

Vrolijk is de bundel niet, wel krachtig, meeslepend en prikkelend. De titel *Rivieren* dekt de lading: drie rivieren spelen een hoofdrol: de Aisne, de Rijn en de Issou. Deze rivieren vertegenwoordigen kolkend en stromend het leven, al lopen ze uiteindelijk uit op de dood.

Macbeth, maar moet genoeg nemen met die van Banquo, de ambitieuze rivaal van de Schotse koning. Onderweg besluit de acteur de drank af te zweren en smijt hij zijn Famous Grouse theatraal in het water. Enige uren later vindt hij de halfevulde fles er echter weer uit, wat uiteindelijk zijn ondergang betekent.

'De reis naar de maan' verwijst naar het beroemde boek van Jules Verne dat door hoofdpersoon Konrad verslonden wordt. Zoals deze jongen jaar in jaar uit dezelfde tocht over de rivier maakt, zo leest hij Vernes oeuvre telkens opnieuw. Het verhaal

vlotten aan elkaar gebonden de rivieren afzakken om elders verkocht te worden. De jongen droomt zijn hele leven van de zee, die hij telkens niet krijgt te zien. 'Stel je er niet te veel van voor', dempt zijn meevarende maat zijn enthousiasme.

De twee families in 'Pierre en Adèle' praten niet met elkaar, maar communiceren via advocaten en rechters. Een dalbeekje vormt de scheiding tussen hun land en blijkt al eeuwenlang een bron te zijn van niet hard te maken verwijten. Wanneer de rechter uiteindelijk een briljant salomonsoordeel velt: 'Als jullie nu eens

bodemschat ontdekt, waardoor het conflict oplaait als nooit tevoren. *Rivieren* is niet Martin Michael Driessens debuut. De opera- en toneelregisseur schreef al twee romans: *Gars* (1999) en *Vader van God* (2012). Maar met deze novellenbundel heeft hij wel een bijzonder krachtig visitekaartje afgegeven.

- + goed geschreven novellen vormen een samenhangende bundel
- + krachtig, meeslepend en prikkelend

Rivieren
MARTIN MICHAEL DRIESSEN. UITG. VAN OORSCHOT, AMSTERDAM 2016. 130 BLZ. € 17,08